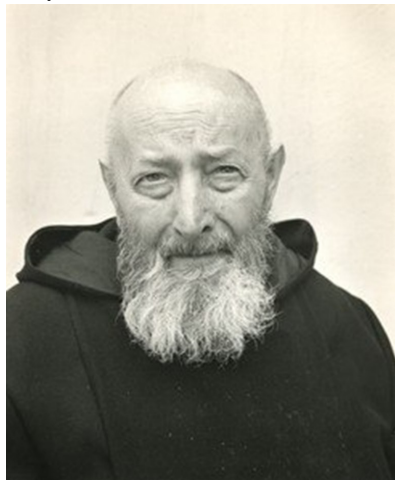


*Ігор БРИНДАК, викладач*



Відразу хочеться попередити читачів: мова у статті йтиме не про хімію. Просто іноді словосполучення «лакмусовий папірець» вживають у переносному значенні. Подібно як у хімії, коли цей папірець є індикатором, який допомагає відрізнити кислотне середовище від лужного, так само у житті трапляються ситуації, за яких можна визначити, чи маємо ми справу з обманом, чи з правдою. Ось про це й піде мова у цій публікації.

Сучасне суспільство постійно стикається з різноманітними фальшивками і маніпуляціями. Тому й не дивно, що тепер люди схильні нікому не довіряти. Але тут є небезпека приписувати схильність до обману тим, хто його насправді не здійснює. Не є секретом, що частина людей також і Церкву відносить до інституції, яка схильна до фальшивок і маніпуляцій. Але перед тим, як робити попередні висновки, варто ближче приглянутись до фактів, і в цьому випадку «лакмусовим папірцем» може стати ситуація, коли для Церкви було б вигідно зберігати мовчанку, а в той же час вона, навпаки, говорить. Про один із прикладів на підтвердження цього йтиметься нижче. У січні цього року в Інтернеті з'явилися так звані пророцтва, приписані отцю Герману Будзінському. І в них начебто говорилося про теперішню ситуацію в Україні. Отець Герман Будзінський (1905-1995) – це реальна історична особа, чернець студійського уставу, який у свій час був добре знайомий із Митрополитом Андреем Шептицьким. За дорученням митрополита він у роки Другої світової війни організував допомогу євреям. Після Львівського псевдособору був репресований. Повернувшись в Україну з концтаборів, служив у катакомбній УГКЦ, постійно переслідувався владою. Дожив до легалізації Церкви й упокоївся у Бозі в 1995 році. Згідно з поданою у «пророцтвах» версії ці візії отець Герман оголосив у 1991 році в день всеукраїнського референдуму за незалежність. І начебто вже тоді він передбачив події Євромайдану. Цікаво, що після появи цих «пророцтв» жодна з політичних сил не намагалася їх спростувати. Проте спростувала їх УГКЦ. Ченці

Святоуспенської Унівської лаври офіційно заявили, що отець Герман Будзінський до цих «пророцтв» жодного стосунку не має. Їхня заява була поміщена на офіційному сайті УГКЦ. Хочу нагадати, що згідно з цими «пророцтвами» мала б відбутися повна перемога Євромайдану. Тож, виходячи з цього, духовенство УГКЦ мало б бути зацікавлене у тому, щоб зробити промоцію «пророцтв», всіляко підтримувати їх, аби в них повірила якомога більша кількість людей. Найкраще з чисто людської прагматичної логіки було б зберігати мовчанку, адже ті «пророцтва» не були опубліковані в жодному церковному друкованому виданні.Â

А у випадку сповнення, навпаки, влаштувати самопіар на кшталт: «Ми все наперед знали, усе передбачали, а більше ніхто такої здатності не має...» Якщо хтось вважає, що люди розчарувалися б у Церкві у випадку провалу пророцтва, то він помиляється. Запитаймо себе, чи навчили чомусь людей багаторазові пророкування кінця світу. Одна ймовірна дата проходить, згодом з'являється інша, але належних висновків ніхто, за деяким винятком, не робить. Так що при бажанні УГКЦ могла б зробити собі непогану піаракцію на «пророцтвах отця Будзінського». Але, як знаємо, цього не сталося: Церква зробила офіційне спростування, заперечивши будь-який стосунок отця-єромонаха Германа до так званих пророцтв. Ось тут слід побачити докорінну різницю між Церквою і прихильниками окультизму. Бо в різного роду окультистів, ворожбитів, навпаки є тенденція робити великий бум на різного роду пророцтвах, а ось бажання їх спростовувати, як правило, відсутнє. Варто наголосити, що така позиція Церкви не є чимось унікальним, швидше – навпаки – закономірним. Пригадаймо, скільки упродовж останніх літ робилося галасу довкола повідомлень про нібито з'явлення Пресвятої Богородиці в тих чи інших населених пунктах Західної України. Прибували туди величезні групи паломників. Публікували у пресі, передавали на телеканалах, повідомляли на радіо про «сенсації». Однак Церква досить обережна із визнанням за істинні таких випадків. Цікавим є й те, що найчастіше про ці «з'явлення» люблять повідомляти саме світські ЗМІ. Церковні ж (маю на увазі загальноцерковні або ж єпархіальні, тобто офіційні) мас-медіа воліють, радше, мовчати, а якщо вже й роблять якусь заяву, то з пересторогою.Â

Багатьом із нас, мабуть, відомо про Меджугор'є. Це містечко розташоване у Боснії й Герцеговині на пограниччі з Хорватією. Ще на початку 70-х років минулого століття (тоді, як відомо, ці держави були складовими частинами СФРЮ) тут, за свідченням деяких осіб об'явилася Божа Мати. Ряд людей стверджує, що об'явлення тривають щомісяця ще й досі. На відміну від галицьких випадків феномен Меджугор'я набрав міжнародного характеру. Щорічно туди приїжджає понад мільйон паломників із різних країн світу. Книги і брошури про об'явлення в Меджугор'ї перекладено на різні мови світу, зокрема й на українську. Але при цьому ніхто не звернув увагу на те, якою тоді була реакція місцевого єпископату. А реакція ця була негативною. Цілком зрозуміло, що позиція католицьких архиєреїв з Боснії і Герцеговини викликала шок у широких верствах віруючого люду. Щоб заспокоїти настрої, Папа Римський Венедикт XVI сторив спеціальну ватиканську комісію для вивчення ситуації з ймовірним об'явленням Богородиці.Â

Свою роботу комісія завершила у 2013 році, не давши позитивної відповіді. Тож слід вважати, що ці об'явлення на Балканах залишаються невизнаними у Католицькій Церкві. Логічним, на перший погляд, мало виглядати визнання меджугорського феномену заради того, щоб не обурювати велику кількість людей, які свято вірять у це чудо. Крім того, ці об'явлення можна було б використати для протидії дехристиянізації і деморалізації сучасного суспільства, адже у меджугорських посланнях часто звучать заклики до покаєння. Але й тут, як бачимо, Церква йде зовсім іншим шляхом тому, що важливішою понад всілякий піар є істина. Як переконуємось, наведені вище факти є своєрідним лакмусовим папірцем, які доводять цю тезу.

Читачі зауважать: все ж таки мають місце випадки, коли надприродні явища, - а об'явлення, безперечно, належать саме до такої категорії, - Церква визнає. Але робить вона це після досить ретельних і клопітких досліджень, намагаючись при цьому подолати будь-які сумніви. Так саме було з вивченням об'явлень у Люрді, Фатімі і Гуаделупе, так було і в багатьох інших випадках. Скрупульозні дослідження провадяться й тоді, коли тривають беатифікаційні й канонізаційні процеси. На підтвердження – цікава цитата: «При оголошенні чудес п'ятдесятники могли б перейняти урок від Католицької Церкви. Із півтора мільйона прочан, які щорічно відвідують Люрд, тільки дрібка (наприклад, у 1968-му році - п'ятеро), експериментально були визнані Церквою зціленими» (Роланд Хегсет, «Стук у ворота» // «Источник жизни», 1994 р., - стор.162-163). Варто додати, що автор цитованого видання є за віровизнанням адвентистом сьомого дня. Представниками саме цієї релігійної спільноти видано книгу «Стук у ворота». Але це тільки додає його словам ще більшої ваги.Â

Американська журналістка Рут Кренстон, протестантка за віровизнанням, у 50-х роках минулого століття відвідувала Люрд, де вивчала документи медичної комісії про випадки надприродних зцілень. Про свої враження і результати праці вона написала книжку «Я була свідком чуда». Україномовний варіант цієї книги вийшов у світ 1959-го року у Торонто завдяки старанням отців-василіян. Рут Кренстон подає цікаву статистику: з 1884 по 1953 рік зі свідченням про зцілення у Люрді зголосилося близько п'яти тисяч осіб. З них медична комісія визнала як випадки, що не мають природного пояснення, 1200. З них Церква визнала такими, що можна вважати чудесними, лише 57» (див. Рут Кренстон, «Я була свідком чуда»//Торонто, 1959., - стор. 23-27). До цього слід додати, що у люрдській медичній комісії працюють люди різних релігійних переконань: католики, православні, протестанти, юдеї, мусульмани, буддисти й атеїсти. Це, без сумніву, виключає ймовірність фальшивих чи вузькосуб'єктивних суджень.Â

Про Люрд написав свій роман єврейський письменник Франц Верфель. Він іменується як

«Пісня про Бернардету». Пізніше на основі цього твору було знято фільм з аналогічною назвою, який отримав Оскара. Зрозуміло, що роман - це твір художній, тож згідно з канонами жанру цілком допускається вимисел чи, скажімо, авторська інтерпретація. Однак сам автор роману в передмові заявив, що не дозволив собі цього, а писав, спираючись на архівні документи. Сам Верфель – єврей за віровизнанням. До речі, в інших своїх творах він робив закиди Католицькій церкві, запідозрюючи її в антисемітизмі. Однак, що стосується чудес у Люрді, то він визнав їх правдивими.Â

Як бачимо, різні люди, незалежно від їхніх симпатій чи антипатій із фактом існування чудес, визнаних Церквою, погоджуються. Тому від лукавого є твердження тих, хто переконує, що, мовляв Церква влаштовує фальшиві чуда для власного піару чи маніпуляції свідомістю людей. Ті, хто в цьому випадку налаштований проти Церкви, мають дуже нечітке уявлення про її життя та про її вчення.Â

Повертаючись до початку публікації чи, радше, до проблеми, яка стала головною мотивацією для написання її, скажу так: реакція Церкви не допускає жодних спекуляцій стосовно «пророцтв», авторство яких приписують отцю Герману Будзінському. Але є пророцтва, які Церква визнає як правдиві. Автору цих рядків доводилося особисто перевіряти документально пророцтва, приписувані Митрополиту Андрею Шептицькому і пов'язані з подіями у Фатімі (про це див. «Пророче служіння Митрополита Андрея Шептицького»// «ЖВ». - №3, 2012; «Знамення велике було на небі»// «ЖВ». - №10, 2012). Саме тоді я ще раз переконався, що пояснити їх яким-небудь підтасуванням неможливо. Отож, як ми переконалися, фальшивками церква не займається. А від нас тільки залежить: повірити чи ні.Â

Â